

ad hoc fuit moraliter necessitatus.

Hæc solutio solida, clara, & vera est: Verum, quia hoc argumentum est ultimum contraria sententia perfugium, sic illud efficaciter insto. Conceptio Xpti ex Viro, vel esset indecentia *moralis*, vel solùm *physica*; atqui non esset indecentia positiva *moralis*; & si esset *physica*, non repugnat metaphysicè homini Deo: Ergo argumentum ruit. Prima minoris pars est certissima, nam talis Conceptio fieret per actum coniugalem, qui quidem habitus modo debito est honestus, & licitus, & contrarium dicere, hereticum est. Secunda autem est evidens, nam homo Deus plures indecentias respectu ipsius *physicalas* perpetsus est, ut nudari coram Populo, flagellari, spui; colaphis cædi, haberi ut Blasphemum, Seductorem, & Seditiosum, ac deum inter Larrones, ut si eorum esset Princeps, crucifigi. Quid ad hanc instantiam responderi possit? Ego non video.

Argumentum quintum: Divina voluntas se necessario conformat cum dictamine divini intellectus; sed Divinus intellectus necessario approbat, ut melius, quod est in se melius: Ergo Divina voluntas necessario vult, quod est in se melius; atqui in se melius est, Xptum concipi ex Matre Virgine, quam ex consortio Viri: Ergo Divina voluntas necessario vult, Xptum concipi ex Matre Virgine, ac per consequens
repug-

repugnat metaphysicè concipi ex consortio Viri. Viterius: Quia Divinus intellectus non approbat malum, Divina voluntas nequit malum eligere. Ergo, quia Divinus intellectus magis approbat maius bonum, Divina voluntas nequit minus bonum eligere; sed Xptum concipi ex Viri consortio, est minus bonum, quam concipi ex Virgine: Ergo Divina voluntas nequit illud eligere, ac proinde metaphysice implicatur.

Præmitto ad solutionem, quod ly approbat possum in minori potest accipi, vel pro hoc, quod est indicare, esse melius id, quod est in se melius; vel pro hoc, quod est dictat, seu preficitur maius bonum esse eligendum; & in hoc sensu falsa est minor argumenti, & causalis consequentis instantia, nam Divinus intellectus, non semper dictat voluntati maius bonum esse eligendum, quia ob plures, & altissimos fines potest dictare, eligendum esse minus bonum, sicut de facto non dictavit executionem Incarnationis ante plurā facultatione perfectiore mundum, cum tamen hæc duo meliora sint suis contradictorijs. Hinc distingo minorem, necessario approbat sumpto approbare pro indicare, concedo, pro dictare, nego, & utramque consequentiam. Ad id quod additur, nego suppositum consequentis, si approbat sumatur pro dictare, & nego etiam consequentiam secundam.

Argu-

Argumentum sextum: Si Xptus fuisset genitus ex Viro, generatio activa Viri terminaretur ad Divinum suppositum, nam hoc, & non humanitas est Filius; sed hoc implicat, alias ille homo concensu activo produceret vnionem hypostaticam: Ergo implicat Conceptio Xpti ex Viro. Nego minorem, cuius probationem distinguo, produceret instrumentaliter, & elevatus per qualitates supernaturales, concedo, principaliter, nego. Etenim actio generativa Patris Xpti, si daretur eodem modo terminaretur ad vnionem hypostaticam, quo nunc terminatur actio Virginis, scilicet instrumentaliter per elevationem a duabus qualitatibus supernaturalibus statuis diff. 12. sect. 3. in quo nulla est implicantia.

Argumentum septimum: Non potest homo Deus ita concipi, ut ex Vi sua generationis debeat contrahere peccatum originale; at qui si conciperetur ex Viro deberet ex Vi sua generationis contrahere peccatum originale: Ergo non potuit concipi ex Viro. Primo, nego minorem, quia poterat concipi ex Viro non lapsus, seu non descendente ab Adam, sed a Deo providentia extraordinaria creato. Secundo, distinguo minorem, deberet contrahere peccatum originale, si subsisteret in propria, & creatâ Persona, concedo, supposita vnione hypostatica, nego. Etenim, vt bene advertit P. Sua-

supra

supra enim ille homo conciperetur cum vnione hypostatica ad Verbum, licet conciperetur ex Viro lapsu, non deberet ex Vi sua generationis contrahere originale, nam esset Deus.

Argumentum octavum: Si possibilis esset Pater Xpti, de facto daretur, nam Deus hanc dignitatem concessisset Divo Iosepho, ut post Sponso Mariae dignissimo, & Viro omnium perfectionum cumulo ornato, sed de facto non datur? Ergo non est possibilis. Nego maiorem cum probatione, multa enim possibilia sunt, quæ non solum Divo Iosepho, verum neque Beata Virgini concessa fuere, quoniam non erat conveniens, ut concederentur, & conveniens non erat, ut Xptus haberet Patronum in terris.

Ideo que Divo Iosepho, licet alias dignissimo, concessum non fuit.

Argumenta contra secundam, & tertiam conclusionem.

A Argumentum primum contra secundam conclusionem: Si Virginitas Matris Dei est moraliter necessaria, est necessaria metaphysicè, sed per nos est moraliter necessaria: Ergo est necessaria metaphysicè. Probatur maior: Ideo est moraliter necessaria, quia Deus

fuit

fit moraliter necessitatus ad eligendam Matrem Virginem; atqui necessitas moralis in Deo ad aliquem effectum est necessitas metaphysica; Ergo si, &c. Probatur minor: Si Deus posset carentiam effectus, ad quem est moraliter necessitatus, Deus non esset Deus; Ergo necessitas moralis in Deo ad talen effectum, est metaphysica, nam est talis, ut deficiente effectu Deus desiceret. Probatur antecedens: Si Deus posset carentiam effectus, ad quem est moraliter necessitatus, desiceret Deo moralis necessitas ad talen effectum, sed si desiceret ea necessitas, Deus non esset Deus, quia illi aliqua perfectio intrinseca desiceret: Ergo si Deus posset, &c. 1319d. 2130 X. IV. 1618 dom

Hoc argumentum multum probat; probat enim, omnem necessitatem moralem esse metaphysicam, ac per consequens, in hominibus non posse dari necessitatem moralem, V. g. ad peccandum venialiter in tota vita, nisi speciali præveniantur auxilio; quod est latissimum. Ad solutionem igitur præmitto, quod si Deus posneret negationem rei, ad quam est moraliter necessitatus, adhuc in Deo maneret moralis necessitas ad tales rem; quia coniunctio necessitatis moralis, seu vehementis inclinationis, ad rem cum rei negatione non est metaphysicè impossibilis, sed solum moraliter.

卷之三

bet,

bet, inde est, quod non implicat, ut ex positione moraliter impossibili negationis illius rei, sequatur aliud moraliter impossibile, nimurum coniunctio necessitatis moralis ad rem cum rei negatione. Ex his in forma, nego argumenti maiorem, & minorem probationis; ad cuius probationem, nego antecedens, nam cum in eo casu non deficeret Deo necessitas moralis, seu vehemens inclinatio in rem, non deficeret ei aliqua perfectio, & inde maneret Deus; atque hinc, nego maiorem probationis.

Sed contra primo : Talis necessitas moralis metaphysice habet per suam essentiam non posse moraliter coniungi cum carentia rei , cuius est necessitas ; sed eo ipso est necessitas metaphysica : Ergo ita est . Nego minorem , nam aliud est , moralem necessitatem habere metaphysicè per suam essentiam esse necessitatē moralē , quod est non posse moraliter coniungi cum carentia rei ; aliud est , esse necessitatem metaphysicam , nam hoc est , talem esse , ut nec de potentia absoluta carentia rei poni possit ; illud vero est , essentiam moralis necessitatis in ratione necessitatis moralis constitui , ut per se patet , & illi metaphysicè convenire prædicata moralis necessitatis , quale est , non posse moraliter coniungi cum carentia rei , quamvis physicè , & metaphysicè possit.

Contra secundo: Ex morali necessitate in

A a

394.

Dissertatio V.

causa, moraliter evidenter infertur existentia effectus: Ergo ex negatione existentia effectus moraliter evidenter infertur negatio moralis necessitatis in causa, iuxta illud. Quando affirmatio est causa affirmationis, negatio est causa negationis; sed eo ipso est moraliter evidens, quod si Deus non conservaret Virginitatem Mariæ, deficeret illi moralis necessitas, ac proinde non esset Deus, quod est necessitatem fuisse metaphysicam: Ergo fuit metaphysica. Præmitto ad solutionem primo: Quod si supponatur, uti re vera supponitur, negationem existentia effectus esse moraliter impossibilem, tam longe ab est, ut inde inferatur negatio moralis necessitatis in causa, ut potius cum evidentia metaphysica inferatur, dari in causa necessitatem moralem ad existentiam talis effectus.

Ratio autem est, quia si ea necessitas moralis non daretur, non esset moraliter impossibilis negatio effectus, ut est evidens: Vnde ex negatione existentia effectus, ad quem est necessitas moralis, solum infertur coniunctio moraliter impossibilis necessitatis moralis, & negationis effectus, ut iam diximus. Præmitto secundo, quod illud proloquium, quando affirmatio est causa affirmationis, negatio est causa negationis, quod est illud, ab opposito consequitis bene arguitur ad oppositum antecedentis, non est universaliter verum, solum enim valet consequentia, quando,

Sectio III.

395.

quando extrema sunt mutuo metaphysicè connexa: Et ratio, quam affert P. Ribandenei, de scien. Est clara, & brevis; quia deficiente consequente nihil existit necessariò coniunctum cum consequente, ut est evidens; atqui antecedens connexum necessariò est coniunctum cum consequenti: Ergo non existente consequente non existit antecedens.

Exemplum esto: Et sit A mutuo conneXum metaphysicè cum B; tunc bene valet, si existit à existit B: Ergo si non existit B, non existit A; & similiter arguendo a B ad A. At vero quando extrema sunt solum physicè, vel moraliter connexa, non valet, nam talis connexio potest impeditiri, & sic manere unum extreum deficiente alio; V.g. si existit materia, existit forma: Ergo si non existit forma, non existit materia; non valet, quia materia solum physicè connectitur cum forma, & supernaturaliter potest omni forma privari. Item in moraliter connexis, V.g. si existit vehementis inclinatio ad actum, existit actus: Ergo si non existit actus, non existit vehementis inclinatio ad actum, non valet, quia illa vehementis inclinatio adhuc permanens potest vinciri à voluntate physicè libera ad actum.

Demum, quando connexio est metaphysica, sed non mutua, uti est inter ynonem, & extrema, non valet à negatione extreui connexi ad negationem extreui inconnexi, licet ē con-

Aa 2

tra,

tra valeat. Ponamus V.g. existere extrema vna, tunc non bene arguitur: si existunt evnta, existit unio: Ergo si non existit vno, non existunt extrema: è contra tamen bene valet, si existit vno, existunt extrema: Ergo si non existunt extrema, non existit vno. Nunc ad argumentum iuxta primum p̄missum, distingo primum consequens, ex negatione existentia effectus moraliter evidenter infertur, &c. non supposito, quod negatio effectus est moraliter impossibilis, concedo, supposito, n̄ego, & minorem. Iuxta secundū vero p̄missum, n̄ego consequentiam, & distingo proloquium, si extrema sint mutuo metaphysicē connexa, concedo, si solum physicē, vel moraliter, aut metaphysicē, non mutuo, n̄ego.

Argumentum secundū: Si Deus fuit moraliter necessitatus ad conservandam Virginitatem Mariæ, Maria non potuit Deum orare, pro Virginitatis conservatione; sed hoc est absurdum: Ergo Deus non fuit moraliter necessitatus. Probatur maior: Si Deus fuit moraliter necessitatus ad conservandam Virginitatem Mariæ, non potuit moraliter eam non conservare; sed eo ipso Maria non potuit Deum orare pro Virginitatis conservatione, nam frusta petitur ab aliquo, vt faciat, quod nequit non facere, licet non petatur: Ergo si Deus, &c. Nego maiorem argumenti, & minorem probationis cum proba-

probatione inclusa; vel etiam minoris probationem, distingo, frustra petitur ab aliquo, &c. Si talis petitio aliunde non sit vtilis propter alia bona, vel si id quod petitur non sit physicē contingens, concedo, si aliter sit n̄ego.

Explicatur solutio: Quamvis Deus sit moraliter necessitatus ad aliquid bonum Creaturæ concedendum, tamen oratio Creaturæ pro obtinendo illo dono, vtilis est propter plura: Primo, quia licet Deus sit moraliter necessitatus ad substantiam rei, potest non esse ad quantitatem, & circumstantias, quæ etiam petuntur: Secundo, quia licet res quæ petitur, sit moraliter necessaria, tamen est physicē contingens, ideo que absolute negari potest à Deo: Tertio, quia licet rei collatio ante orationem sit necessaria moraliter, & certa, certior fit posita oratione: Quarto, quia semper oratio est Deo gratissima cum sit cultus illius, & per eam homo se Deo subiicit: Quinto demum, quia oratio est perfectio spei, quam Creatura habet in Deo, ideo que vtilissima.

Argumentum tertium: Si Deus fuit necessitatus moraliter ad conservandam Mariæ Virginitatem, minorem beneficentiam, & liberalitatem exercuit erga Mariam, quia quo minor est in benefaciē libertas, minor est liberalitas; Sed hoc non est dicendum: Ergo Deus non fuit moraliter necessitatus. Nego maiorem, & distingo

398.

Dissertatio V.

tinguo probationem inclusam , quo minor est libertas , si sit minor ex summa propensione ad beneficiendum , nego , si ex alio titulo sit minor , transeat . Etenim cum libertas Dei ad conservandam Virginitatem Mariæ ex eo fuerit minor , quia ex vehementi inclinatione ad honorandum Filium suum , & Mariam fuit moraliter necessitatus ad talem conservationem , inde est quod Virginitas permansit magnum beneficium , & potius maior fuit beneficentia , & liberalitas erga Mariam .

Argumentum quartum : Si Deus ex suppositione , quod voluerit eligere Matrem , fuit moraliter necessitatus ad Matrem Virginem , casu quo non Virginem eligeret inferretur violentia Divinæ inclinationi ; sed hoc est absurdum : Ergo , & talis necessitas moralis . Distinguuo maiorem , inferretur violentia propriæ talis , nego , violentia metaphorica , concedo . Etenim violentia proprie talis est ab extrinseco contra innatam , vel elicitem rei inclinationem circa rem , qua indigeret ; & hæc violentia repugnat Deo , neque eam in nostro casu patetur ; nam à nullo extrinseco cogeretur ad electionem Matris Virginis , neque Matre Virgine Deus indigebat , vt per se pater .

Quod vero in Deo cōcedatur violentia metaphorica , nullum est inconveniens , nam ei metaphorice tribuitur in scripturis ira , & penitentia :

Sectio III.

399.

tentia : & Psalm . 76. dicitur . Aut continebit in ira sua misericordias suas ? Atque Aug. ibi Facilius iram , quam misericordiam continebit ; vbi clare indicatur aliqua metaphorica violentia . Denique plura sunt argumenta universè probantia Deum non esse moraliter necessitatum ad optimum vindicta apud Auctores , præcipue P. Isq. de Deo tom. 2. tratt. 10. disp. 32. q. 3. prop. 5. & 9. & Tyrso tom. 3. disp. 11. quæ tamen relinquuntur ad tractatum de Incarnatione , vbi ea proposuit diff. 2. sect. 4. 1. p. neque ponuntur hic , quia nihil habent speciale contra Mariæ Virginitatem : Imo hæc est adeo decens Deum , vt licet ad alia nou sit , ad hanc debeat asseri moraliter necessitatus .

Argumentum quintum contra tertiam conclusionem . Maternitas Dei conduxit ad hominum redemptionem , quoniam Mater Dei fuit proprie Redemptrix generis humani : Ergo si fuisselet necessarium , vel conveniens , quod Maria amitteret Virginitatem ad concipiendū Deū hominem , Maria deberet an itere propter charitatem , vt homines redimerentur : Ergo data optione potius eligeret Maternitatem , quam Virginitatem . Concesso entymemate , distinguo secundum consequens : Potius eligeret Maternitatem præcisæ , & nudæ sumptuæ , quam Virginitatem , nego , Maternitatem Dei vt conjunctam cum bono redemptionis , concedo .

Etenim

Etenim non dicimus quod si Maternitas Dei præcissè, & nudè consideretur, quatenus in se est maximum Dei beneficium. Mariæ collatum, hæc potius, data optione, Virginitatem, quam Maternitatem eligeret, nam per Virginitatem gratissimum Deo sacrificium offerret, per Maternitatem vero beneficium acciperet, & Beatus est dare, quam accipere: Attamen si Maternitas Dei consideretur, vt coniuncta cum bono redemptionis, si ad hoc requireretur amittere sine peccato Virginitatem, deberet Maria illam amittere, vt maximam erga Deum, & Proximos in redemptione charitatem excereret.

Argumentum sextum: Plus amat Deus Mariam propter Maternitatem, quam propter Virginitatem: Ergo, & Maria plus debuit amare Maternitatem, quam Virginitatem. Ulterius: Maria potius eligeret Virginitatem, quam Maternitatem: Ergo potius eligeret gratiam, & quemlibet actum virtutis, quam Maternitatem. Ad argumentum, nego consequentiam, & est disparitas, quia Deus considerat dignitatem Matris, quæ est maior, quam Virginitas, ideo que Mariam plus propter illam amat: At vero Maria debebat considerare, quod per Virginitatem faciebat Deo maximum obsequium, & per Maternitatem accipiebat beneficium, ideoque debebat Virginitatem præ Maternitate eligere.

Ad

Ad id, quod additur, concessò antecedenti, nego consequentiam iuxte mea principia, nam cum Maternitas sit forma sanctificans perfectior gratia habituali, Maria non eligeret gratiam præ Maternitate. Loquendo vero iuxta aliorum sententiam; distinguo consequens: Ergo potius eligeret gratiam, quam Maternitatem, si posset carere gratia sine peccato, nego, nam tunc adhuc Maternitas esset perfectior, quam gratia, & utraque esset quid gratis acceptum à Maria: Si non posset carere gratia sine peccato, concedo, nam mallet privari Maternitate, quam Deum offendere; & in hoc sensu præferret gratiam etiam Virginitati, secus in primo. De actibus autem virtutum idem dic, quod de Virginitate respectu Maternitatis præcissè sumptus ob rationem conclusionis.

SECTIO QUARTA.

De Maria patria, Parentibus, & nature dotibus.

EA omnia, quæ titulus questionis præsefert, breviter hic peragenda sunt, quia nihil Scholastica Theologia continent, sed vel pertinent ad Theologos positivos, qui in enucleandis Scripturis versantur, & videnda omnino sunt apud Patres Maldonat. & Cornel.